

Wijk: RIVIERENWIJK in Deventer
Thema Infrastructuur

**Informatie t.b.v. de startconferentie van het project
'nieuwe coalities voor de wijk' op 14 september**

Korte schets van de problematiek in de Rivierenwijk in Deventer

De Rivierenwijk scoort slecht t.o.v. het stedelijke gemiddelde op vele fronten. Daarom is herstructurering van de Rivierenwijk noodzakelijk, zowel in sociale, fysiek als economische zin. In de Rivierenwijk worden ca. 500 woningen gesloopt. Voor de gesloopte woningen worden ca. 700 woningen in verschillende types en prijsklassen teruggebouwd.

Speerpunten van de aanpak

De uitvoering van de herstructurering van de Rivierenwijk staat onder druk door 1) de mogelijke aanleg van spoorweg pal langs de wijk en 2) reconstructie van de Amstellaan (dwars door de Rivierenwijk). Deze twee zaken zijn benoemd als speerpunten in het kader van 'nieuwe coalities voor de wijk'. De problematiek rond het spoor is verreweg het meest prangend. Dit probleem is het meest complex en de onzekerheden die spelen hebben de grootste consequenties

Het adoptieteam

Het adoptieteam van Deventer, Rivierenwijk bestaat uit de volgende personen:

- Mevrouw I.R. (Ina) Adema, wethouder gemeente Deventer, portefeuille: ruimtelijke ordening, volkshuisvestingsbeleid, herstructurering, onderwijs, jeugd- en kinderbeleid, Wijkwethouder wijk 2: Zandweerd-Zuid / Voorstad
- De heer G. (Gerrit) Berkelder, wethouder gemeente Deventer, portefeuille: beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer, milieu, kunst en cultuur, sport, wijkwethouder wijk 4: Zandweerd-Noord/ Keizerslanden
- De heer S. (Siebe) Riedstra, DG Personenvervoer, Ministerie van V&W
- De heer P.O. (Pim) Vermeulen, voorzitter Raad van Bestuur BNG

De adoptie minister is C.P (Cees) Veerman, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Beoogde resultaten per 1 mei 2007

De bestaande problemen en onduidelijkheden rond het 3e spoor en de Amstellaan worden opgelost en de herstructurering van de Rivierenwijk kan tijdig worden afgerond.

Aanpak

- Stap 1: Het in kaart brengen van de precieze problemen
- Stap 2: Inventariseren van oplossingsrichtingen
- Stap 3: Keuze voor oplossingsrichting door het adoptieteam
- Stap 4: Realisatie van de gekozen oplossingsrichting door het adoptieteam

TOELICHTING

Het adoptieteam

Het adoptieteam van Deventer, Rivierenwijk bestaat uit de volgende personen:

- Mevrouw I.R. (Ina) Adema, wethouder gemeente Deventer, portefeuille: ruimtelijke ordening, volkshuisvestingsbeleid, herstructurering, onderwijs, jeugd- en kinderbeleid, Wijkwethouder wijk 2: Zandweerd-Zuid / Voorstad
- De heer G. (Gerrit) Berkelder, wethouder gemeente Deventer, portefeuille: beheer openbare ruimte, verkeer en vervoer, milieu, kunst en cultuur, sport, wijkwethouder wijk 4: Zandweerd-Noord/ Keizerslanden
- De heer S. (Siebe) Riedstra, DG Personenvervoer, Ministerie van V&W
- De heer P.O. (Pim) Vermeulen, voorzitter Raad van Bestuur BNG

De adoptie minister is C.P (Cees) Veerman, minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Aanleiding voor het project 'nieuwe coalities voor de wijk'

Waarom?

Als gevolg van de geconcentreerde aanwezigheid van vele maatschappelijke problemen in de achterstandswijken staat de kwaliteit van het leven onder druk. Vanuit diverse invalshoeken wordt gewerkt aan het verbeteren van deze wijken: verbeteren van woningen en woonomgeving, voorzieningen in de wijk, tegengaan van schooluitval en criminaliteit, vergroten van mogelijkheden tot werk, participatie, integratie, etc. Beslissingen die de leefbaarheid in wijken raken, worden op veel verschillende niveaus en door verschillende partijen genomen. Met de beste intenties werken partijen daardoor soms langs elkaar heen of zelfs tegen elkaar in. Dit kan verstrekkende gevolgen hebben voor de leefbaarheid en sociale cohesie in wijken.

Hoe?

In het project 'Nieuwe coalities voor de wijk' hebben lokale partijen samen met het Rijk, 13 aandachtswijken gekozen, waarin nieuwe coalities gestalte krijgen. Coalities die gezamenlijk kunnen komen tot aanpakken die niet hun oorsprong hebben in de logica van instituties maar die met inspiratie, energie en resultaatgerichtheid op zoek gaan naar aanpakken die werken. Centrale vraag in de zoektocht van deze nieuwe coalities is: **Wat maakt het verschil?** Kernwoorden in deze zoektocht zijn: ontkokerde aanpak, van klein naar groot, kabinetsbreed, tempo, impact op de werkwijze van de overheid, nieuwe samenwerkingsverbanden die verandering brengen, gebruik maken van elkaars expertise en netwerken, concrete resultaten.

Algemene aanpak

Voor elk van de 13 wijken zijn adoptieteams samengesteld. Deze adoptieteams bestaan uit een directeur-generaal, een wethouder van de gemeente waarin de wijk ligt en een onafhankelijk deskundige. De leden van de adoptieteams zetten zich in op het bereiken van concrete resultaten op 1 mei 2007 door:

- Het inzetten van hun netwerken om nieuwe partners te laten aansluiten bij de 'nieuwe coalitie'
- Het inbrengen van hun deskundigheid, zicht geven op concrete zaken die 'het verschil kunnen maken'.
- Inspiratie en energie geven aan het zoekproces naar 'Wat het verschil maakt'.
- Meedenken om obstakels als knellende regelgeving, institutionele kaders te overwinnen.

Korte schets van de problematiek in de Rivierenwijk in Deventer

De Rivierenwijk scoort slecht t.o.v. het stedelijke gemiddelde op vele fronten. Daarom is herstructurering van de Rivierenwijk noodzakelijk, zowel in sociale, fysiek als economische zin. De Rivierenwijk is, naast de andere Deventer herstructureringswijk Keizerslanden onderdeel van 56 wijken-aanpak van VROM.

De woningen in de wijk zijn voldoen voor een groot deel niet meer aan de huidige (bouwtechnische) eisen. Bovendien is het woningaanbod te eenzijdig. Investeren in renovatie is niet duurzaam en niet lonend. In de Rivierenwijk worden daarom ca. 500 woningen gesloopt. Voor de gesloopte woningen worden ca. 700 woningen in verschillende types en prijsklassen teruggebouwd.

Om de herstructurering daadwerkelijk van de grond te krijgen is op 18 april 2005 een uitvoeringsovereenkomst gesloten tussen woningcorporatie Rentré Wonen en de gemeente Deventer, mede ondertekent door de bewoners. De uitvoeringsovereenkomst heeft tot doel de verbetering van de Rivierenwijk voortvarend ter hand te nemen, te versnellen t.o.v. eerdere afspraken. Daarbij moet goed op de belangen en wensen van de bewoners worden gelet. In de overeenkomst zijn afspraken vastgelegd m.b.t. projecten en de financiering daarvan. De regie op de herstructurering is in handen van Rentré Wonen. Het gaat daarbij om de regie voor zowel de fysieke als sociale opgave. De gemeente formuleert kaders en randvoorwaarden. Daarbinnen heeft Rentré optimale vrijheid om voor eigen rekening en risico en in overleg met bewoners en ondernemers, er een duurzame wijk van te maken.

Speerpunten

De uitvoering van de herstructurering van de Rivierenwijk staat onder druk door 1) de mogelijke aanleg van spoorweg pal langs de wijk en 2) reconstructie van de Amstellaan (dwars door de Rivierenwijk). Deze twee zaken zijn benoemd als speerpunten in het kader van 'nieuwe coalities voor de wijk'. De problematiek rond het spoor is verreweg het meest prangend. Dit probleem is het meest complex en de onzekerheden die spelen hebben de grootste consequenties.

Met bewoners van vijfhonderd woningen is afgesproken dat hun woning wordt gesloopt. Na een aantal jaren kunnen ze terugkeren in het nieuwe huis in 'hun' Rivierenwijk. Ze zijn via een sociaal plan voorbereid op hun tijdelijke verhuizing, met voorrang op de regionale woningmarkt. Soms hoort daar zelfs ander werk bij. De verhuizing is reeds op gang: 70 woningen zijn verlaten en verhuizingen vinden nu dagelijks plaats.

Door de impasse rond de aanleg van de aanleg van het spoortraject en de problemen rond de herstructurering van de Amstellaan bestaat het risico dat de vervangende nieuwbouw niet gerealiseerd kan worden. Hoe leg je dat uit aan huurders aan wie een flink offer wordt gevraagd?

Bovendien bestaat de kans dat grote subsidiestromen wegvallen wanneer problemen niet tijdig worden opgelost. In het geval dat de herstructurering van de Rivierenwijk een tijdige vernieuwing van de weginfrastructuur onmogelijk maakt (aanbesteding nodig in 2006), loopt de gemeente een zeer substantiële subsidie van het ministerie van VROM mis (ca. €5,4 mln voor het kruispunt Snipperlingsdijk-Amstellaan). Voor het Wijkvoorzieningscentrum is een provinciaal subsidie beschikbaar van € 1 mln. Dit vervalt wanneer het Wijkvoorzieningscentrum niet in gebruik is genomen per eind december 2009. Het mogelijke wegvallen van deze 2 grote subsidiestromen vergroot de urgentie van het oplossen van de problemen.

Spoorwegproblematiek

In het Meerjarenprogramma Infrastructuur en Transport (MIT) van het ministerie van V&W wordt vanaf 2003 de aanleg van een derde spoor in Deventer gemeld, pal grenzend aan de noordzijde van de Rivierenwijk. Het doel van dit derde spoor is dat goederentreinen afkomstig van de Betuwelijn zich opstellen om te gaan kopmaken (kopmaken = via een rangeerbeweging de kop (locomotief) naar de start verplaatsen waarmee de staart dan de kop is geworden). Hiermee kunnen goederentreinen vanuit de richting Arnhem rijden richting Oldenzaal en Duitsland. De mogelijke aanleg van het derde spoor heeft consequenties van de geluidskwaliteit, de luchtkwaliteit en externe veiligheid in het gebied, en daarmee voor de uitvoering van de herstructurering van de Rivierenwijk.

Op dit moment is er nog steeds geen duidelijkheid of het derde spoor al dan niet wordt aangelegd. Deze onduidelijkheid frustreert de herstructurering van de Rivierenwijk. De woningcorporatie heeft tijdens deze fase van stedenbouwkundige uitwerking te maken met een volledig onvoorspelbare milieubelasting tengevolge van het derde spoor. Door ontbrekende hardheid van de ProRail-plannen dreigt de corporatie de grip op de uitvoeringsregie te verliezen en zal het totale proces sterk vertragen.

Reconstructie van de Amstellaan

De gemeente Deventer wil graag Amstellaan opwaarderen. Dit dient een tweeledig doel: het verbeteren van de verkeersafwikkeling tussen de diverse stadsdelen en de A1 en het verbeteren van de leefkwaliteit in de stad in het algemeen, en de Rivierenwijk in het bijzonder, op de aspecten geluidshinder en luchtkwaliteit.

Voorzien was dat de reconstructie van de Amstellaan en de herstructurering van de Rivierenwijk qua procedures gelijk op zouden lopen. De reconstructie van de Amstellaan loopt echter (iets) voor. Dit heeft tot gevolg dat bij de reconstructie van de Amstellaan voor het aspect geluidskwaliteit rekening gehouden moet worden met de bestaande (hoogstwaarschijnlijk binnen enkele jaren te slopen), aanliggende woningen. De procedures voor de reconstructie van de Amstellaan moeten hierop worden afgestemd.

Beoogde resultaten per 1 mei 2007

- De onzekerheden rond het mogelijk aanleggen van het derde spoor pal langs de Rivierenwijk zijn opgelost
- De problematiek rond de reconstructie is opgelost
- De herstructurering van de Rivierenwijk kan tijdig worden afgerond

Aanpak

In de eerste bijeenkomst van het adoptieteam op 31 augustus jl. zijn de volgende acties afgesproken:

- De gemeente Deventer brengt in kaart welke organisaties en welke personen daarbinnen, de deskundigheid hebben om de precieze problematiek rond het spoor in kaart te brengen.
- Er wordt een bijeenkomst belegd met deze deskundigen om de problemen en mogelijke oplossingsrichtingen rond het 3^e spoor helder in kaart te brengen

- De gemeente Deventer brengt in kaart welke vraagstukken er spelen rond de reconstructie van de Amstellaan en geeft mogelijke oplossingsrichtingen aan.
- Het adoptieteam brengt een bezoek aan de Rivierenwijk om de ideeën van de bewoners over de gerezen situatie te horen. Het adoptieteam wil transparant zijn naar de bewoners over hun activiteiten.
- De oplossingsrichtingen voor de spoorproblematiek en de Amstellaan worden in het adoptieteam besproken en er wordt een stappenplan gemaakt waarmee de herstructurering van de Rivierenwijk wordt geborgd.
- Tot 1 mei uitvoering van het stappenplan.